

Λεξιλόγιο για την έκθεση

αήθης-ης-ες : ανάρμοστος, απρεπής: ~ συμπεριφορά. Αηθέστατο κείμενο.

αλυσιτελής-ής-ές (λόγ.) ανώφελος.

απομυθοποιώ -ούμαι : αφαιρώ τη μυθική διάσταση, το μυθικό περίβλημα και ανάγω κτ. ή κτ. στο επίπεδο της πραγματικότητας, των πραγματικών διαστάσεων: Σήμερα απομυθοποιείται όλο και περισσότερο ο μύθος της φυσικής ανωτερότητας του άντρα σε σχέση με τη γυναίκα. Η τέχνη απομυθοποιεί τον εαυτό της και αποκτάει νέες σχέσεις με την πραγματικότητα. Στις μέρες μας έχει απομυθοποιηθεί τελείως ο ρόλος του πολιτικού και της πολιτικής.

στυγνός -ή -ό : 1. που τον χαρακτηρίζει η έλλειψη αισθημάτων, η σκληρότητα, η ωμότητα: ~εργοδότης / εκμεταλλευτής. Στυγνή εκμετάλλευση. Στυγνή πραγματικότητα, σκληρή. 2. που είναι σκυθρωπός, αγέλαστος: Στυγνή όψη. στυγνά ΕΠΙΡΡ.

ανυπόκριτος -η -ο : για συναίσθημα που είναι ειλικρινές, που δεν είναι υποκριτικό: Έδειξε ανυπόκριτη χαρά / λύπη. Ο ενθουσιασμός του ήταν ~. ανυπόκριτα ΕΠΙΡΡ.

αυτενέργεια η : το να ενεργεί κάποιος από μόνος του, από δική του βούληση ή παρόρμηση, χωρίς να παρακινείται ή να καθοδηγείται από άλλον: Το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί και να αναπτύσσει την τάση του παιδιού για ~. || η ικανότητα για αυτενέργεια.

γαλουχώ -ούμαι : διαπαιδαγωγώ κτ. από τα πρώτα του βήματα, μορφώνω, ανατρέφω κτ. με βάση κυρίως υψηλές αρχές και ιδέες: Γαλουχήθηκαν / γαλουχημένοι με τον ελληνοχριστιανικό πολιτισμό.

μεταλαμπαδεύω -ομαι : μεταδίδω κτ. (γνώσεις, παιδεία, πολιτισμό κτλ.) σε άλλους ανθρώπους: Οι βυζαντινοί λόγιοι μεταλαμπάδευαν την ελληνική σοφία στη Δύση.

ρηξικέλευθος -η -ο : (λόγ.) που με τόλμη επιχειρεί κτ. νέο, ανοίγει ένα νέο δρόμο· (πρβ. νεωτεριστής, καινοτόμος): Η σύγχρονη επιστημονική μεθοδολογία, όσο κι αν είναι ρηξικέλευθη, έχει τις ρίζες της σε προγενέστερες θεωρητικές δομές.

συνηγορώ : υποστηρίζω, υπερασπίζομαι κάποιο πρόσωπο, κάποια υπόθεση ή κάποια άποψη, συνήθ. σε λόγια σύνταξη: ~ υπέρ της εκλογής του τάδε υποψηφίου / υπέρ της παράταξης της απεργίας. ~ για τη λήψη αυστηρότερων μέτρων. || (στο γ' πρόσ.) για κτ. που ενισχύει κάποια άποψη ή ενέργεια: Τα οικονομικά δεδομένα συνηγορούν υπέρ της επιβολής βαρύτερης φορολογίας.

Παραδείγματα

Κάποια τηλεοπτικά κανάλια προβαίνουν σε αήθεις επιθέσεις κατά δημοσίων προσώπων με στόχο την άνοδο της τηλεθέας.

Όσα μέτρα κι αν λάβει η Πολιτεία για το περιβάλλον, το αποτέλεσμα θα είναι αλυσιτελές, αν δεν αποκτήσουν οι πολίτες περιβαλλοντική συνείδηση.

Οι έφηβοι απομυθοποιούν τους γονείς τους κατά την περίοδο της εφηβείας.

Η πολιτική της στυγνής εκμετάλλευσης των εργαζομένων οδηγεί πολλές φορές σε αγώνες κατά του status quo (= παγιωμένη κατάσταση, καθεστηκυία τάξη).

Ο δάσκαλος πρέπει να κερδίσει τον ανυπόκριτο σεβασμό των μαθητών του.

Με τις επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους επιτυγχάνεται η βιωματική και συναισθηματική συμμετοχή των μαθητών στη μελέτη του παρελθόντος και η εξοικείωσή τους με έργα τέχνης που οδηγούν σε ουσιαστική μάθηση, καθώς αισθητοποιούνται συγκεκριμένες έννοιες μέσω αυθεντικών - πρωτογενών πηγών, καλλιεργείται η μνήμη μακράς διαρκείας και η φαντασία ενώ ενθαρρύνεται ο αυτοστοχασμός και η πνευματική αυτενέργεια.

Στα μέρη μας καλλιεργήθηκε από τους πρωτεργάτες του Διαφωτισμού, ώσπου κρυσταλλώθηκε στις θεωρίες με τις οποίες όλοι γαλουχηθήκαμε, για τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς που μας απέκοψαν από τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Οι Έλληνες μεταλαμπάδευαν το φως του πολιτισμού στη Δύση.

Σεβασμός στο ιστορικό παρελθόν και ρηξικέλευθες ιδέες από κάθε τι σύγχρονο και καινοτόμο, καθώς και τεχνολογία αιχμής σε κάθε εργαστηριακό κι επιστημονικό τομέα, είναι στοιχεία, που πρέπει να συνθέτουν ένα εκπαιδευτικό σύστημα.

Το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να συνηγορεί προς την κατεύθυνση της διαφοροποιημένης μάθησης. ανάρρηση η (λόγ.) επίσημη ανακήρυξη κάποιου σε πολύ υψηλό αξίωμα: ~ στον αυτοκρατορικό / πατριαρχικό θρόνο.

απρόσκοπος -η -ο : για κτ. που γίνεται χωρίς προσκόμματα, που δε συναντάει εμπόδια· **ομαλός**: Η κυβέρνηση εγγυάται την απρόσκοπτη διεξαγωγή των εκλογών. Πρέπει να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. απρόσκοπτα ΕΠΙΡΡ: Τα προϊόντα διακινήθηκαν~.

ασπάζομαι : 1.(λόγ.) φιλώ. || προσκυνώ: Ασπάστηκε την εικόνα του Χριστού / το Ευαγγέλιο / το νεκρό. ΙΙα. προσχωρώ σε μια θρησκεία ή ιδεολογία: Ασπάστηκε το χριστιανισμό / τις αρχές του σοσιαλισμού. β. υιοθετώ, αποδέχομαι κτ.: Δεν ~ τις απόψεις σου / ~ τη γνώμη σου.

διασφαλίζω -ομαι : (λόγ.) κάνω κτ. ασφαλές, το προστατεύω από κινδύνους παίρνοντας σχετικά μέτρα: Να διασφαλίσουμε τους θεσμούς / τη δημοκρατία / τα σύνορά μας. ~ τη θέση μου.

εγκλωβίζω -ομαι : 1.(συνήθ. παθ.) παγιδεύω. α. αναγκάζω κτ. να μένει σε ορισμένο τόπο ή χώρο, εμποδίζοντας τη διαφυγή του: Εγκλωβίστηκαν στις φλόγες και βρήκαν φρικτό θάνατο. β. κλείνω μέσα σε περικλειστο χώρο, θάλαμο κτλ.: Εγκλωβίστηκαν στο ασανσέρ. γ. (μτφ.) φέρνω κτ. αντιμέτωπο με καταστάσεις που του στερούν κάθε δυνατότητα ελεύθερης επιλογής και δράσης: Το εκλογικό σώμα παραμένει εγκλωβισμένο. 2. (ειδ. στρατ.) απομονώνω ορισμένο τμήμα του εχθρικού εδάφους και της εχθρικής δύναμης με διασταυρούμενες γραμμές πυρός.

εγκύπτω : αόρ. ενέκυψα, απαρέμφ. εγκύψει : (λόγ.) ~ σε κτ., εξετάζω, μελετώ κτ. με πολλή αγάπη και προθυμία, με πολύ ζήλο: Από νεαρή ηλικία ενέκυψε στην πλατωνική φιλοσοφία. Η επιτροπή θα εγκύψει στα προβλήματα.

ενστερνίζομαι : αποδέχομαι με προθυμία και θερμή μια ιδέα, άποψη κτλ. άλλου, πιστεύω βαθύτατα σ' αυτήν· ασπάζομαι, εγκολπώνομαι: Ενστερνίστηκε τις αρχές του διαλεκτικού υλισμού. Είχε ενστερνιστεί τις επαναστατικές ιδέες της εποχής του. ~ τις απόψεις / τις προτάσεις / τα αιτήματα κάποιου.

χρησιμοθηρία η: η αντίληψη σύμφωνα με την οποία πρέπει να επιδιώκουμε ό,τι μας είναι χρήσιμο, ό,τι ικανοποιεί τις υλικές ανάγκες μας.

Παραδείγματα

Τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας ευνοούν τις αναρρήσεις σε λαμπρούς θρόνους πλούτου και δόξας και τις απότομες καθαιρέσεις

Συνεχίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία των προγραμματών επιμόρφωσης μεταναστών, παρά τις φήμες για κατάργησή τους.

Ο δράστης ήταν νέος και ασπάστηκε ακραίες θέσεις του φασισμού.

Υλοποιείται η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που οδηγεί σε μια παιδεία ανθρωπιστική και διασφαλίζει την πρόσβαση όλων των Ελλήνων στη γνώση.

Οι απάιδευτοι πιθανόν να εγκλωβιστούν σε ρατσιστικά σύνδρομα και να δράσουν ανάλογα.

Η Πολιτεία πρέπει να εγκύψει στο θέμα των προσφύγων.

Ο Στέλιος Μηλιάδης είναι από τους ελάχιστους Έλληνες ζωγράφους που ενστερνίστηκαν τα διδάγματα του γαλλικού ιμπρεσιονισμού στη γνήσια έκφρασή τους.

Εκπαίδευση που βασίζεται στη μηχανική πρόσληψη γνώσεων, στην ψυχρή χρησιμοθηρία, στη "δια παντός μέσου" βαθμοθηρία, στη στείρα αποστήθιση, δημιουργεί στη συνέχεια απέχθεια για το βιβλίο, το σχολείο, τη μάθηση. προπαγάνδα : 1α. η (έντυπη ή προφορική) συστηματική και οργανωμένη προσπάθεια διάδοσης πολιτικών, θρησκευτικών κτλ. ιδεών και απόψεων με σκοπό τον επηρεασμό της συνείδησης της κοινής γνώμης προς συγκεκριμένη κατεύθυνση και με συγκεκριμένους στόχους: Κομμουνιστική / αθεϊστική / ανθελληνική ~. Κάνω / ασκώ ~. Η εφημερίδα ήταν το όργανο της προπαγάνδας του κόμματος. β. αυτός που διενεργεί προπαγάνδα: Πράκτορας της αγγλικής προπαγάνδας, της Αγγλίας. 2. μονομερής, στρεβλή, μεροληπτική μετάδοση πληροφοριών με ιδιοτελείς στόχους: Το δελτίο ειδήσεων κατάντησε κυβερνητική ~.

υποβολιμαίος -α -ο : που γίνεται με υστεροβουλία και που αποσκοπεί στη δημιουργία εντυπώσεων και στον επηρεασμό της εξέλιξης των πραγμάτων προς μια ορισμένη κατεύθυνση: Υποβολιμαία είδηση / πληροφορία.

χειραγωγή : η ενέργεια του χειραγωγώ· καθοδήγηση· Η ~ του ανθρώπου στο δρόμο της αρετής. Ιδεολογική / πολιτική ~.

χειραφέτηση : η ενέργεια του χειραφετώ. 1α. απαλλαγή από τη γονική κηδεμονία· χειραφεσία: Η ~ των νέων. β. αναγνώριση στη γυναίκα όλων των αστικών δικαιωμάτων που έχει και ο άντρας. 2. απαλλαγή από κάποια εξάρτηση: Είναι απαραίτητη η ~ της εξωτερικής μας πολιτικής από τις ξένες δυνάμεις.

Παραδείγματα

Προπαγάνδα

Ο βουλευτής χρησιμοποίησε τη θέση αυτή για λόγους προπαγάνδας και εντυπωσιασμού.

Κατά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, όπως συμβαίνει σε κάθε πόλεμο, η κυβέρνηση κάθε χώρας ξεκίνησε την προπαγάνδα κατά του εχθρού με σκοπό να φανατίσει τον λαό και να χτίσει ένα ισχυρό μέτωπο αντίστασης κατά των εισβολέων.

Η παιδεία διαμορφώνει δημοκρατική συνείδηση προκειμένου να μην επηρεάζεται ο πολίτης από δημαγωγίες και προπαγάνδα.

υποβολιμαίος-α-ο

Διέψευσε ο βουλευτής Κ. Π. με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο την - υποβολιμαία φημολογία περί δήθεν παραίτησής του.

Η εφημερίδα υιοθέτησε, χωρίς τη δέουσα έρευνα, την ψευδή, κακόβουλη και υποβολιμαία είδηση που έστησε συγκεκριμένο πρόσωπο.

Οποιαδήποτε δημοσιεύματα κατά του Α.Χ. θεωρήθηκαν ύποπτα, υποβολιμαία και ετεροκατευθυνόμενα.

χειραγώγηση

Οι συνέπειες από την παραβίαση αυτή στον τομέα των προσωπικών ελευθεριών του πολίτη είναι πολύ μεγάλες, αφού σε τέτοιο κλίμα ο πολίτης φοβάται -τρομοκρατείται- σφίγγεται και κλείνεται στον εαυτό του και φτωχαίνει η δημοκρατία, αδυνατίζει στον τομέα της αντίστασής του, στη χειραγώγηση της εξουσίας και έτσι περνούν αντιλαϊκά μέτρα.

Νομίζω ότι είναι τουλάχιστον ανιστόρητο και πολιτικά υποκριτικό η κοινοβουλευτική δημοκρατία να εμφανίζεται ως το «τέλος της ιστορίας» των πολιτικών συστημάτων, ως εκείνη η συνθήκη η οποία, εγγυώμενη την ευημερία και την ελευθερία των πολιτών, εξ ορισμού είναι ξένη με κάθε μορφή χειραγώγησης και βίαιης επιβολής των επιλογών της (εκλεγμένης) πολιτικής εξουσίας επί της κοινωνίας ή τμημάτων της.

Κατά τα άλλα, όπως ήδη πρόλαβε να πει πρώην υπουργός, γνωστός για την άνεσή του λόγου του, τα γεγονότα έχουν στην εποχή μας δύο μορφές. Την "πραγματικότητα" και την επικοινωνιακή τους διαχείριση. Η τελευταία, όπως προβάλλεται από την τηλεόραση, λειτουργεί ως μέσο πειθούς και χειραγώγησης ("Το 'πε η τηλεόραση, άρα είναι αλήθεια").

χειραφέτηση

Διαφορετικό νόημα δίνουν κατά τα φαινόμενα στη χειραφέτηση οι Βρετανίδες, αφού διεκδικούν επί ίσοις όροις από τους άνδρες συμπατριώτες τους τα πρωτεία στα κρούσματα οικογενειακής βίας.

Είναι η Γαλλίδα Γεωργία Σάνδη, εκπρόσωπος των "μποέμ" για την οποία ο ντε Μυσέ έχει σημειώσει: "Έγραφε μυθιστορήματα διαλέγοντας τα πιο δραματικά θέματα: πατροκτονίες, απαγωγές, δολοφονίες, κλοπές, φροντίζοντας πάντα να επιτίθεται στην κυβέρνηση και να κηρύττει την χειραφέτηση των γυναικών".

«**Χειραγώγηση**» είναι ο πυρήνας της πολιτικής όσων από ιδιοτέλεια κρατούν την κοινωνία πίσω, και αποδοχή της χειραγώγησης είναι το «πιστεύω» όσων επέλεξαν τη σχετική ασφάλεια μιας ζωής χωρίς όνειρα και οράματα. Αντίθετα, οι πλημμυρισμένοι με διαδηλωτές δρόμοι φέρνουν στο προσκήνιο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής την αντίπαλη έννοια: «χειραφέτηση». Δηλαδή, υλική και πνευματική αυτονομία των ανθρώπων στη διαμόρφωση της ζωής τους και όχι υποταγή σε πολιτικές και κοινωνικές επιλογές που παρουσιάζονται ως, δήθεν, μόνες δυνατές.

πηγή : <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>